ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Малын удмын сангийн үндэсний төвийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2024/89/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Улаанбаатар хот

2024он

Санхүү-нийцлийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг
Утас:261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Ч.Болд
Утас: 260512 Цахим хаяг: boldch@audit.gov.mn
Аудитор: П.Ариунзаяа
Утас: 261883 Цахим хаяг: ariunzayap@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн:Аккаунт траст аудит ХХК-ийн захирал П.Наранцэцэг
Утас: 99130778 Цахим хаяг: acctrust.audit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.02.29 № 07/448
танай ____________-ны № ____________-т

МАЛЫН УДМЫН САНГИЙН
ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН ЗАХИРАЛ
П.ГАНХУЯГ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Малын удмын сангийн үндэсний төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь шинж чанарын хувьд материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Малын удмын сангийн үндэсний төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлүүд нь бидний тогтоосон 42,211.3 мянган төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс өндөр бөгөөд Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 6.4.8, Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1, 4.1.3, 6.4.5-д заасантай тус тус нийцээгүй, санхүүгийн тайлагналын оршин байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус төв нь өөрийн үйлдвэрлэл болон импортоор нийт 4661 тун үр бэлтгэсэн, үйлдвэрлэлээр 7554 литр шингэн азот үйлдвэрлэсэн, 11.0 мянган тун гүн хөлдөөсөн үрээр 5 аймаг, 37 сумын 5500 үхэрт зохиомол хээлтүүлэг хийсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Тус төв үндсэн үйл ажиллагааныхаа чиглэлээр "Нарийн болон нарийвтар ноост хонь үржүүлэх" төслийн хүрээнд Австралийн Мерино үүлдрийн хуцын 378 тун үрийг импортлон хүлээн авч 180 толгой хонинд зохиомол хээлтүүлэг, 148 толгой хонинд хөврөл шилжүүлэн суулгах ажлыг биотехнологийн дэвшилтэд арга дурангийн мэс ажилбарын аргаар хийж гүйцэтгэсэн, захиалгаар нийт 3709 үнээ, 5800 толгой хонинд хуцнаас үр авч шингэлсэн үрээр 3 үнээнээс хөврөл угааж 6 толгой үнээнд суулгах туршилт үйлдвэрлэлийн ажлыг хийсэн, ШУТИС болон Японы Токушима их сургуулийн хамтарсан багийн "Гени едитингийн технологи ашиглан Монгол улсад нарийн ширхэгт ноолуурын ямааны цөм сүргийг бий болгох" судалгааны төслийг амжилттай хэрэгжүүлж, цаашид 2 дахь шатны нийт 100.0 сая иеके санхүүжилт бүхий туршилт, үйлдвэрлэлийн төслийг боловсруулан Япон Улсын 2024 оны санхүүгийн жилээс эхлүүлэх техникийн хамтын ажиллагааны SATREPS хөтөлбөрт хамруулахаар Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Сангийн яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яамнаас санал авч дэмжүүлэн Япон улсын Засгийн газарт хүргүүлж ажилласан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус төвийн 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 зорилтын хүрээнд 8 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгаж, хэрэгжилтийг дээд шатны төсөв захирагчаас 87.5 хувийн биелэлттэй гэж дүгнэсэн байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН (I)**	**10,013,695,402.78**	**12,437,751,221.47**
33	**АВЛАГА**	**799,147,166.85**	**935,082,288.36**
33100	**Ажиллагчидтай холбогдсон авлага**	**580,419.68**	**1,356,455.16**
33102	НДШ-ийн авлага	-	615,348.00
33103	ХАОАТ-ын авлага	580,419.68	741,107.16
33300	**Татаас, санхүүжилтийн авлага**	**-**	**4,000,000.00**
33500	**Бусад авлага**	**798,566,747.17**	**929,725,833.20**
33510	Байгууллагаас авах авлага	489,736,789.41	522,789,303.37
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	273,132,311.56	370,530,883.63
33530	Ажилчдаас авах авлага	35,697,646.20	36,405,646.20
34	**УРЬДЧИЛГАА**	**74,960,000.00**	**70,860,000.00**
34600	Урьдчилж гарсан зардал	74,960,000.00	70,860,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**9,139,588,235.94**	**11,431,808,933.11**
35100	Түүхий эд материал	333,780,434.70	198,248,066.31
35110	Тусгай зориулалттай материал	308,834,284.70	184,292,966.31
35130	Эм боох материал	24,946,150.00	13,955,100.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	870,503,572.33	801,081,030.99
35400	Хангамжийн материал	128,097,237.11	92,661,615.00
35410	Бичиг хэргийн материал	2,305,000.00	311,000.00
35420	Аж ахуйн материал	45,597,000.00	45,601,000.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	7,750,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	387,513.00	4,273,925.00
35460	Хүнсний материал	-	211,500.00
35470	Бусад хангамжийн материал	79,807,724.11	34,514,190.00
35600	Мал амьтад	7,807,206,991.80	10,339,818,220.81
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН (II)**	**16,435,779,826.53**	**15,664,685,529.89**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**16,435,779,826.53**	**15,664,685,529.89**
39200	Биет хөрөнгө	15,651,561,026.62	14,890,658,396.50
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	14,510,509,919.37	14,483,559,221.69
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл - Барилга	(2,248,195,926.40)	(2,726,080,473.28)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	314,772,054.60	314,772,054.60
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тээврийн хэрэгсэл	(205,800,084.10)	(230,156,306.76)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	3,846,335,448.15	3,846,335,448.15
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тоног төхөөрөмж	(1,274,437,437.28)	(1,344,169,698.73)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	537,209,282.64	537,209,282.64
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тавилга	(316,622,231.73)	(376,892,421.46)

39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	591,219,754.00	591,219,754.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл - Бусад үндсэн хөрөнгө	(133,671,397.03)	(235,380,108.75)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	30,241,644.40	30,241,644.40
39300	Биет бус хөрөнгө	784,218,799.91	774,027,133.39
39301	Програм хангамж	7,626,000.00	7,626,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл - Програм хангамж	(4,826,000.09)	(5,892,666.61)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	781,418,800.00	772,293,800.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН (III=I+II)**	**26,449,475,229.31**	**28,102,436,751.36**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР (IV)**	**117,083,350.97**	**117,946,020.17**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**117,083,350.97**	**117,946,020.17**
41300	Өглөг	117,083,350.97	117,946,020.17
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,007,238.98	-
41311	Цалингийн өглөг	754,476.98	-
41313	ХАОАТ-ын өглөг	252,762.00	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	13,048,496.61	-
413203	Түлш халаалтын өглөг	9,999,079.61	-
413204	Цэвэр, бохир усны өглөг	3,049,417.00	-
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг	6,684,115.38	6,684,115.38
41360	Бусад өглөг	96,343,500.00	111,261,904.79
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	96,343,500.00	111,124,947.50
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	136,957.29
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН (V)**	**26,332,391,878.35**	**27,984,490,731.19**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**26,332,391,878.35**	**27,984,490,731.19**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,496,570,935.15	1,496,570,935.15
511001	Засгийн газрын оруулсан капитал засгийн газрын сан	1,496,570,935.15	1,496,570,935.15
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	24,248,207,482.92	25,916,709,213.32
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	22,678,030,389.46	24,265,449,943.73
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,570,177,093.46	1,651,259,269.59
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	587,613,460.28	571,210,582.72
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН (VI=IV+V)**	**26,449,475,229.31**	**28,102,436,751.36**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**4,422,054,376.78**	**4,732,263,825.78**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,326,910,076.78**	**3,294,356,725.78**
1200	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**2,326,910,076.78**	**3,294,356,725.78**
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	163,920,372.92	201,509,299.52
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	14,310,444.44	144,846,571.32
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлого	98,833,158.31	36,261,628.20
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	50,776,770.17	20,401,100.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	22,663,288.86	-
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Материал	2,140,326,415.00	3,092,847,426.26
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**2,095,144,300.00**	**1,437,907,100.00**
1310	**Улсын төсвөөс**	**2,090,363,300.00**	**1,428,363,100.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,090,363,300.00	1,428,363,100.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**4,781,000.00**	**9,544,000.00**
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,781,000.00	9,544,000.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)**	**2,814,084,297.52**	**2,954,295,650.51**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,814,084,297.52**	**2,954,295,650.51**
210	**БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,802,758,113.99**	**2,912,533,226.51**
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**483,838,030.73**	**619,978,928.65**
210101	Үндсэн цалин	369,026,178.39	400,232,387.64
210102	Нэмэгдэл	58,937,262.34	110,965,176.81
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	49,260,000.00	88,108,000.00
210104	Урамшуулал	6,614,590.00	20,673,364.20
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**61,138,419.45**	**78,940,878.29**
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,847,061.62	54,740,159.82
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,040,830.42	6,440,018.97
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,871,384.70	4,993,615.11
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	852,649.59	1,137,263.98
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,526,493.12	11,629,820.41
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**118,421,817.29**	**130,771,955.68**
210301	Гэрэл, цахилгаан	26,588,598.29	34,226,276.68
210302	Түлш, халаалт	71,963,276.00	87,378,572.00
210303	Цэвэр, бохир ус	7,989,943.00	5,207,107.00
210304	Байрны түрээс	11,880,000.00	3,960,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**160,927,247.75**	**185,254,187.20**

210401	Бичиг хэрэг	7,569,350.00	9,041,612.00
210402	Тээвэр, шатахуун	36,545,431.20	38,322,144.90
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,160,385.87	1,896,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,737,330.00	528,489.94
210408	Бараа материал актласны зардал	108,914,750.68	135,465,940.36
2105	**Нормативт зардал**	**25,966,310.80**	**37,646,150.06**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	17,310,270.00	23,453,410.00
210502	Хоол, хүнс	8,656,040.80	14,192,740.06
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**18,052,576.54**	**14,189,300.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	817,676.54	250,000.00
210604	Урсгал засвар	17,234,900.00	13,939,300.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,548,160.00**	**8,749,248.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,548,160.00	8,749,248.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**542,042,858.71**	**510,087,213.87**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	530,577,050.71	503,262,910.87
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	2,499,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	115,830.00	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	549,978.00	124,503.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10,800,000.00	4,200,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**1,388,822,692.72**	**1,326,915,364.76**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	722,902,746.30	586,565,399.67
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл хорогдол	665,919,946.42	740,349,965.09
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**11,326,183.53**	**41,762,424.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**10,728,247.00**	**29,986,869.00**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	9,878,247.00	9,510,789.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмжп	-	20,476,080.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	850,000.00	-
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**597,936.53**	**11,775,555.00**
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	597,936.53	11,775,555.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)**	**1,607,970,079.26**	**1,777,968,175.27**
5	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**37,792,985.80**	**126,708,905.68**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДАЛ**	**37,792,985.80**	**126,708,905.68**
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - үндсэн хөрөнгө	-	31,583,914.80
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал зардал - бараа материал	37,792,985.80	95,124,990.88
6	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI=III+IV-V)**	**1,570,177,093.46**	**1,651,259,269.59**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**2,349,800,503.90**	**1,764,232,975.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**254,656,203.90**	**326,325,875.00**
1200	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**254,656,203.90**	**326,325,875.00**
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	254,656,203.90	326,325,875.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	115,379,667.16	126,882,225.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлого	139,276,536.74	199,443,650.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**2,095,144,300.00**	**1,437,907,100.00**
1310	**Улсын төсвөөс**	**2,090,363,300.00**	**1,428,363,100.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,090,363,300.00	1,428,363,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	4,781,000.00	9,544,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,781,000.00	9,544,000.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)**	**2,214,336,707.28**	**1,764,232,975.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,214,336,707.28**	**1,764,232,975.00**
210	**БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,203,010,523.75**	**1,718,470,551.00**
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**415,642,311.47**	**617,840,088.41**
210101	Үндсэн цалин	293,147,095.53	407,439,814.14
210102	Нэмэгдэл	67,229,054.05	110,646,324.50
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	48,703,218.41	81,517,793.25
210104	Урамшуулал	6,562,943.48	18,236,156.52
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**52,127,347.45**	**82,158,603.99**
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,089,213.62	58,604,403.99
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,245,789.42	5,888,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,315,991.70	4,710,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	770,577.59	1,177,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,705,775.12	11,777,100.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**206,448,350.29**	**181,917,502.29**
210301	Гэрэл, цахилгаан	26,588,598.29	34,226,276.68
210302	Түлш, халаалт	165,468,626.00	131,514,701.61
210303	Цэвэр, бохир ус	4,940,526.00	8,256,524.00
210304	Байрны түрээс	9,450,600.00	7,920,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**16,746,985.87**	**18,384,000.00**
210401	Бичиг хэрэг	1,362,400.00	1,147,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,619,700.00	10,767,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,160,385.87	1,896,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,604,500.00	4,572,600.00
2105	Нормативд зардал	2,685,000.00	300,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	164,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,521,000.00	300,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**21,436,576.54**	**34,565,900.00**

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	817,676.54	1,153,000.00
210604	Урсгал засвар	20,618,900.00	33,412,900.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,700,660.00**	**8,880,548.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,700,660.00	8,880,548.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**1,479,676,318.06**	**770,887,408.31**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,479,010,510.06	764,063,105.31
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	2,499,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	115,830.00	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	549,978.00	124,503.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	4,200,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**4,546,974.07**	**3,536,500.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,546,974.07	3,536,500.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**11,326,183.53**	**45,762,424.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**10,728,247.00**	**29,986,869.00**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	9,878,247.00	9,510,789.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	20,476,080.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	850,000.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	597,936.53	15,775,555.00
213303	**Төвлөрүүлэх шилжүүлэг**	**597,936.53**	**15,775,555.00**
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III=I-II)**	**135,463,796.62**	**-**
4	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)**	**-**	**-**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**135,467,299.62**	**-**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**135,467,299.62**	**-**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДАЛ**	**135,467,299.62**	**-**
2251	Үндсэн хөрөнгө олж бэлтгэхэд төлсөн	135,467,299.62	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	135,467,299.62	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI=IV-V)	(135,467,299.62)	-
9	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
10	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	-	-
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VII)	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII=III+VI+VII)	(3,503.00)	-
14	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	3,503.00	-
15	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн хөрөнгө оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,496,570,935.15**	**587,613,460.28**	**22,678,030,389.46**	**24,762,214,784.89**
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,496,570,935.15**	**587,613,460.28**	**22,678,030,389.46**	**24,762,214,784.89**
9	Тайлант үеийн үр дүн			1,570,177,093.46	1,570,177,093.46
11	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,496,570,935.15**	**587,613,460.28**	**24,248,207,482.92**	**26,332,391,878.35**
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			17,242,460.81	17,242,460.81
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,496,570,935.15	587,613,460.28	24,265,449,943.73	26,349,634,339.16
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт		(16,402,877.56)		(16,402,877.56)
19	**Тайлант үеийн үр дүн**			**1,651,259,269.59**	**1,651,259,269.59**
20	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,496,570,935.15**	**571,210,582.72**	**25,916,709,213.32**	**27,984,490,731.19**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,829,955,900.00**	**1,738,913,420.00**	**91,042,480.00**	**95.0**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,829,955,900.00**	**1,738,913,420.00**	**91,042,480.00**	**95.0**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,791,568,900.00**	**1,708,926,551.00**	**82,642,349.00**	**95.4**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**657,272,000.00**	**617,840,088.41**	**39,431,911.59**	**94.0**
210101	Үндсэн цалин	460,475,100.00	407,439,814.14	53,035,285.86	88.5
210102	Нэмэгдэл	152,399,400.00	110,646,324.50	41,753,075.50	72.6
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	21,549,700.00	81,517,793.25	-59,968,093.25	378.3
210104	Урамшуулал	22,847,800.00	18,236,156.52	4,611,643.48	79.8
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**111,030,400.00**	**82,158,603.99**	**28,871,796.01**	**74.0**
210201	Тэтгэврийн даатгал	87,476,200.00	58,604,403.99	28,871,796.01	67.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,888,500.00	5,888,500.00	-	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,710,900.00	4,710,900.00	-	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,177,700.00	1,177,700.00	-	100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,777,100.00	11,777,100.00	-	100.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**191,522,100.00**	**181,917,502.29**	**9,604,597.71**	**95.0**
210301	Гэрэл, цахилгаан	39,002,100.00	34,226,276.68	4,775,823.32	87.8
210302	Түлш, халаалт	131,535,200.00	131,514,701.61	20,498.39	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	13,248,900.00	8,256,524.00	4,992,376.00	62.3
210304	Байрны түрээс	7,735,900.00	7,920,000.00	(184,100.00)	102.4
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**14,502,800.00**	**14,232,000.00**	**270,800.00**	**98.1**
210401	Бичиг хэрэг	1,418,700.00	1,147,900.00	270,800.00	80.9
210402	Тээвэр, шатахуун	9,447,500.00	9,447,500.00	-	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,896,000.00	1,896,000.00	-	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,740,600.00	1,740,600.00	-	100.0
2105	**Нормативт зардал**	**1,235,600.00**	**300,000.00**	**935,600.00**	**24.3**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,235,600.00	300,000.00	935,600.00	24.3
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**34,735,900.00**	**34,565,900.00**	**170,000.00**	**99.5**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,323,000.00	1,153,000.00	170,000.00	87.2
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	33,412,900.00	33,412,900.00	-	100.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**6,405,300.00**	**6,048,548.00**	**356,752.00**	**94.4**
210702	Дотоод албан томилолт	6,405,300.00	6,048,548.00	356,752.00	94.4

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**771,328,300.00**	**768,327,408.31**	**3,000,891.69**	**99.6**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	763,053,700.00	761,503,105.31	1,550,594.69	99.8
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,500,000.00	2,499,800.00	200.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	76,400.00	0.00	76,400.00	97.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	151,000.00	124,503.00	26,497.00	82.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	81,600.00		81,600.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,800,000.00	4,200,000.00	600,000.00	87.5
210807	Газрын төлбөр	665,600.00		665,600.00	-
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**3,536,500.00**	**3,536,500.00**	**-**	**100.0**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,536,500.00	3,536,500.00	-	100.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**38,387,000.00**	**29,986,869.00**	**8,400,131.00**	**78.1**
213204	**Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал**	**15,054,000.00**	**9,510,789.00**	**5,543,211.00**	**63.2**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,916,100.00	20,476,080.00	1,440,020.00	93.4
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,416,900.00	-	1,416,900.00	-
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	**1,829,955,900.00**	**1,738,913,420.00**	**91,042,480.00**	**95.0**
1320	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,829,955,900.00**	**1,738,913,420.00**	**91,042,480.00**	**95.0**
122005	Улсын төсвөөс	1,829,955,900.00	1,738,913,420.00	91,042,480.00	95.0
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**1**	**1**	**-**	
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	-	
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	**34**	**34**	**-**	**100.0**
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	31	31	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2	-	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**		**9,544,000.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		**9,544,000.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**		**9,544,000.00**
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**		**4,152,000.00**
210402	Тээвэр, шатахуун		1,320,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		2,832,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал		2,832,000.00
210702	Дотоод албан томилолт		2,832,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**		**2,560,000.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		2,560,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**		**9,544,000.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**		**9,544,000.00**
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		9,544,000.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 212,623.0 мянган төгрөгийн 6 алдаа[1] илэрснээс аудитын явцад 212,623.0 мянган төгрөгийн алдааг бүрэн залрууллаа.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Нэр бүхий иргэдээс авах өмнөх оны авлагын төлөлт 7,224.0 мянган төгрөгийг орлогоор тайлагнасан байна.	1	7,224.0			1	7,224.0	1	7,224.0				
Үндсэн хөрөнгөнд элэгдэл илүү байгуулж үлдэгдэл өртгийг сөрөг утгатай тайлагнасан байна	1	839.6	-	-	1	839.6	1	839.6	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгөөс үндэслэлгүй хассан 1,189.0 мянган төгрөгийн хасалтын буцаасан	1	1,189.0			1	1,189.0		1,189.0				
Орлого үр дүнгийн тайланд байгууллагын үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон орлогын дүнг 164,690.4 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан.	1	164,690.4	-	-	1	164,690.4	1	164,690.4	-	-	-	-
Хандив тусламжаар үнэ төлбөргүй ирсэн бараа материалын 34,924.8 мянган төгрөгийг нэмэлт санхүүжилтээр тайлагнасан.	1	34,924.8			1	34,924.8	1	34,924.8				

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Өглөгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлд 1 харилцагчийн үлдэгдлийг сөрөг утгатай тайлагнаснаар өглөгийн дүн 3,755,2 мянган төгрөгөөр буурсан.	1	3,755.2			1	3,755.2	1	3,755.2				
Дүн	**6**	**212,623.0**	**-**	**-**	**6**	**212,623.0**	**5**	**212,623.0**	**-**	**-**	**-**	**-**

Аудитаар нийт 470,735.5 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс, 446,722.1 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 албан шаардлага хүргүүлж, 24,013.4 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж өгсөн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлант онд 372,505.5 мянган төгрөгийн бараа, ажил үйлчилгээний худалдан авалтыг шууд гэрээгээр гүйцэтгэсэн байна.	1	372,505.5	-	-	1	372,505.5		-	-	-	-	-
Авлага өмнөх оноос 131,227.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, 74,216.6 мянган төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.	1	74,216.6	-	-	1	74,216.6	-	-	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн дансанд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 241 нэр төрлийн 936,850.8 мянган төгрөгийн хөрөнгө бүртгэлтэй байгааг ТӨБЗГ-т хүргүүлж, шийдвэрлүүлээгүй байна	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Томилолтын зардлын 24,013.4 мянган төгрөгийн 30 гүйлгээг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардлаар тайлагнасан байна.	1	24,013.4	-	-	-	-	1	24,013.4	-	-	-	-
Дүн	**4**	**470,735.5**	**-**	**-**	**2**	**446,722.1**	**2**	**24,013.4**	**-**	**-**	**-**	**-**

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитаар 1,704,319.2 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 1,704,319.2 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага хүргүүллээ.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд 9 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 329,983.5 мянган төгрөгийн 24 гүйлгээг, орлогын 1,374,335.7 мянган төгрөгийн 32 гүйлгээг тус тус мэдээлээгүй байна.	1	1,704,319.2	-	-	1	1,704,319.2	-	-
Дүн	**1**	**1,704,319.2**	**-**	**-**	**1**	**1,704,319.2**	**-**	**-**